

The image shows a doorway with two orange-painted doors that are slightly ajar. The walls on either side of the doorway are also painted orange, with some white patches and peeling paint visible. The interior of the room beyond the doorway is dark, with a person's silhouette visible in the distance. The text is overlaid on the upper part of the image.

Căminul Cultural din Conțești – șansa pentru o viață mai bună prin artă și cultură

studiu realizat de **Raluca Pop**

Noiembrie 2013

Materialul a fost pregătit de către Raluca Pop din partea Asociației MetruCub – resurse pentru cultură în cadrul proiectului cultural „Dansuri de nuntă de la Conțești: interpretări moderne și tradiționale”, realizat de Centrul pentru Educație și Formare Sintagma cu sprijinul financiar al Administrației Fondului Cultural Național.

Mulțumiri tuturor celor au acceptat să participe la interviuri și consultări: doamnele profesoare Adela Anghel și Mirela Bădici, doamna învățătoare Luminița Răduț, domnul coregraf de dansuri populare Ion Boboc, domnul consilier al primarului Vasile Nedelcuță, domnul profesor de matematică Ion Văituș. Analiza și consultările nu ar fi putut avea loc fără sprijinul domnului director al școlii din Conțești, domnul George Berceanu, care a organizat întâlnirile și a comunicat cu oamenii din localitate. Consultările cu copiii de la școală au fost o experiență extrem de necesară și le sunt recunoscătoare că au participat la discuții și activități. Implicarea lor în deciziile care se iau pentru viitorul activităților culturale din comună trebuie să continue în viitor.

Mulțumiri domnului arhivist Cornel Zaman de la Arhivele Statutului Teleorman pentru ghidajul realizat într-un timp foarte scurt și pentru sprijinul de identificare a celor mai valoroase documente.

Pentru mai multe detalii: raluca.pop@m3culture.ro

Căminul Cultural din Conțești – șansa pentru o viață mai bună prin artă și cultură by Raluca Pop is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported License.

finanțat de

și realizat de

Primăria Conțești, județul Teleorman

Școala gimnazială din Conțești,
județul Teleorman

O comună aproape de Dunăre, cu priză la fonduri europene și cu legumicultori eficienți

Figura 1: Conțești pe hartă

Comuna Conțești se află în județul Teleorman, la 23 de km de Alexandria, 55 km de Giurgiu și 28 km de Zimnicea. Granița cu Bulgaria se află la 10 km. Populația comunei este de 3479 de oameni, dintre care 3238 de etnie română, 74 romi și 6 turci (conform datelor Institutul Național de Statistică de la recensământul din 2011). Pe grupe de vârstă, în 2011 erau 464 de copii până în 14 ani, 521 cu vârsta între 15-29, 1546 de persoane aveau între 30-64 de ani și 948 peste 65 de ani. Iată mai jos cum

arată structura pe grupe de vârstă a populației localității comparativ cu nivelul județean și național.

Populația pe grupe de vârstă - general (%)

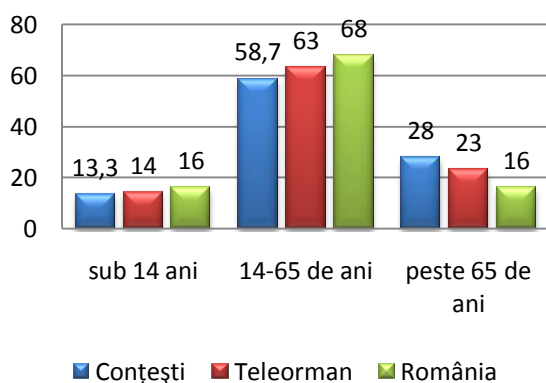

Figura 2

Populația pe grupe de vârstă - rural (%)

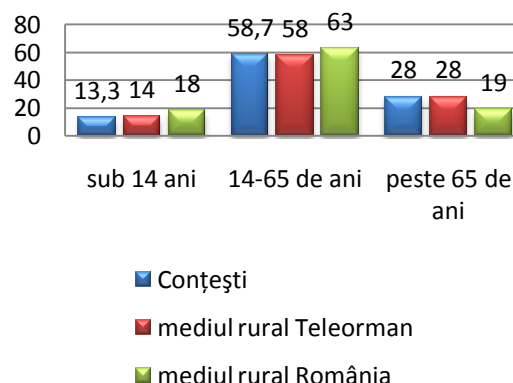

Figura 3

Se poate observa că populația stabilă a Conțeștiului este semnificativ mai îmbătrânită decât cea din județ și din țară (28% față de 16%). Deși este o tendință generală a mediului rural de a avea o pondere mai mare a bătrânilor din totalul populației, totuși Conțeștiul – și județul Teleorman în general – se remarcă printr-o proporție mai mare decât media națională în ceea ce privește numărul celor peste 65 de ani din totalul populației (28% față de 19%) și o mai mică pondere a populației active și a copiilor față de aceeași medie. De altfel, mediul rural din Teleorman este sub media națională din mediul rural în ceea ce privește copiii sub 14 ani (14% față de 18%), ceea ce înseamnă de fapt că, raportat la județul din care face parte, Conțeștiul nu este o excepție, ci este relativ reprezentativ pentru contextul regional rural, care este însă unul cu mai mulți bătrâni și mai puțini copii decât în general în România

Antreprenoriatul în comuna Conțești este, mai ales în acest condiții, un punct tare al comunei. Legumicultorii locali au intrat de mai multe ori în atenția presei în ultimii ani, Comuna fiind fruntașă la atragerea de fonduri europene pentru subzistența fermelor.

Școala din Conțești cu clasele I-VIII este activă și implicată în comunitate. Statistic, în anul școlar 2010-2011 au fost înscriși 254 de copii iar în anul următor, 226. Dintre aceștia, 80% participă la activități extra-curriculare și 91% au mers mai departe la liceu. În 2011-2012 zece copii au abandonat școala și trei nu au mers deloc la școală, iar 15 copii au avut multe absențe. 82% dintre elevi provin din familii cu venituri minime pe economie sau fără venituri și 10% au familiile plecate la muncă în străinătate.

Școala este implicată în programul „Hai la școală!”, desfășurat de UNICEF și Institutul de Științe ale Educației bazat pe modelul de intervenție Zone de Educație Prioritară (ZEP)¹, adresat comunităților defavorizate cu cele mai ridicate rate ale abandonului școlar. În ultimul an școala a inițiat mai multe activități de natură să crească calitatea actului educațional și confortul copiilor și cadrelor didactice. Clădirea a fost zugrăvită cu sprijinul unei organizații de cercetași belgieni, o nouă expoziție de fotografie a fost amplasată pe holul principal, au existat activități de radio școlar și se pregătesc proiecte de învățare a utilizării calculatorului de către persoanele vârstnice sub ghidajul copiilor și profesorilor.

Căminul cultural – înființat de regele Carol al II-lea, dezvoltat în perioada comunistă

Căminul Cultural din Conțești poartă numele complet de Căminul Cultural „Marele Voievod Mihai”, însă acest nume, ca multe alte date despre înființarea sa și primii ani de activitate, sunt puțin cunoscute de către localnicii comunei. Înființat în anii 1938-1939 la inițiativa Fundației Culturale Regale „Principele Carol I”, căminul rămâne totuși în amintirea oamenilor în primul rând ca o instituție tipică perioadei comuniste, cu obligații de participare voluntară la activități și derapajele politice specifice perioadei de după 1980.

Pentru a înțelege amploarea fenomenului original, de înființare de către Fundația Culturală Regală Principele „Carol I”, merită amintit numărul acestor instituții la nivel național: dacă în 1934 funcționau 155, în 1938 se desfășurau activități în 2034 de cămine culturale.

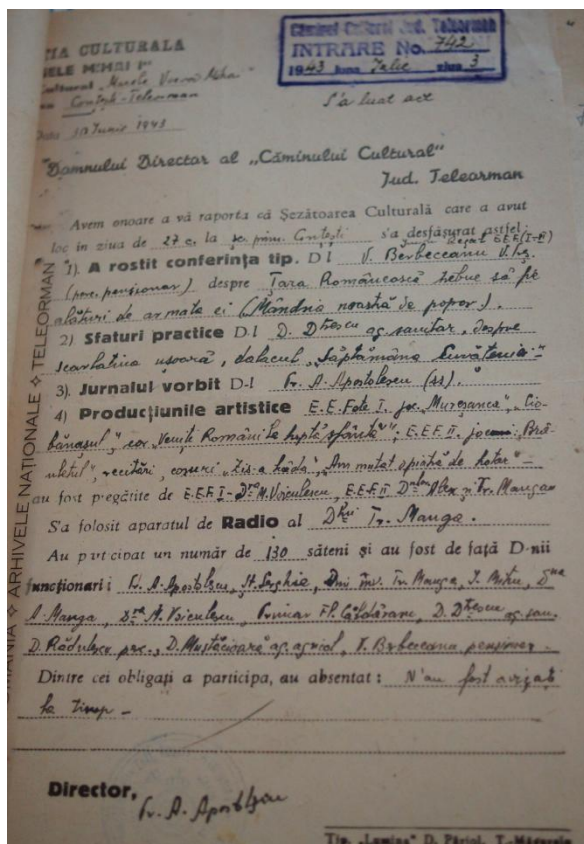
Primii ani de activitate – până în 1948 sunt pierduți în amintirea celor de acum și din păcate arhivele păstrează de asemenea mult prea puține semne ale istoriei vii de șezători, conferințe orale și spectacole, după cum arată și o fișă de raport (v. Imaginea 1). Actul de constituire al căminului cultural, care poate fi găsit la Arhivele Statutului Teleorman pentru comune învecinate cum ar fi Piatra, Bragadiru, Frumoasa sau Cervența, nu este de găsit pentru comuna Conțești. Cu toate acestea, în comunicarea oficială a Fundației către teritoriu apare menționat în aprilie 1939 și comuna Conțești, semn că la acea dată căminul cultural „Marele Voievod Mihai” exista și avea activitate. Câteva cuvinte despre sensul dat acestor activități și funcționarea sa locală, regională și locală sunt necesare, pentru a suplini impresia de instituții specific comuniste. Dacă originile contează, atunci

---

¹ <http://www.unicef.ro/publicatii/zone-prioritare-de-educatie/> (accesat 10 octombrie 2013)

originile căminelor culturale pot însemna noi rădăcini pentru viitorul lor și al comunităților care le aduc la viață.

Imaginea 1: Fișă de raportare a activității căminului cultural din Conțești (sursa: Arhivele Statului Teleorman)

tinerii, de ambele sexe, care își încheiau studiile universitare, erau obligați să desfășoare stagii de pregătire la sate, pentru a-și putea primi diploma. După cum consemnează arhivistul teleormănean Cornel Zaman, „înființarea căminelor culturale la sate s-a generalizat începând cu 1 aprilie 1939. [...] Odată cu acestea s-a constituit și comitetul (Căminul) Județean de cultură Teleorman, cu sediul în Turnu Măgurele, instituție ce avea rolul de a coordona și verifica activitatea culturală din localitățile județului”. Cele trei preocupări ale instituției erau, conform documentelor vremii, „munca, sănătatea și spiritul” iar subordonarea culturii dimensiunii sociale a activității se observă și din organizarea instituției la nivel județean, unde Direcția Căminelor era parte a mai largului Serviciu Social. Conform Corinei Răceanu, citată mai sus, căminele culturale aveau „definite, prin regulamentele lor de organizare și funcționare, o varietate de scopuri: dezvoltarea vieții economice a satelor, îndreptarea stării de sănătate a populației prin activități sportive, educarea țăranilor, «popularizarea» legilor și îndemnarea oamenilor să le respecte, obiective care răspundeau cerințelor societății românești din acea perioadă.”

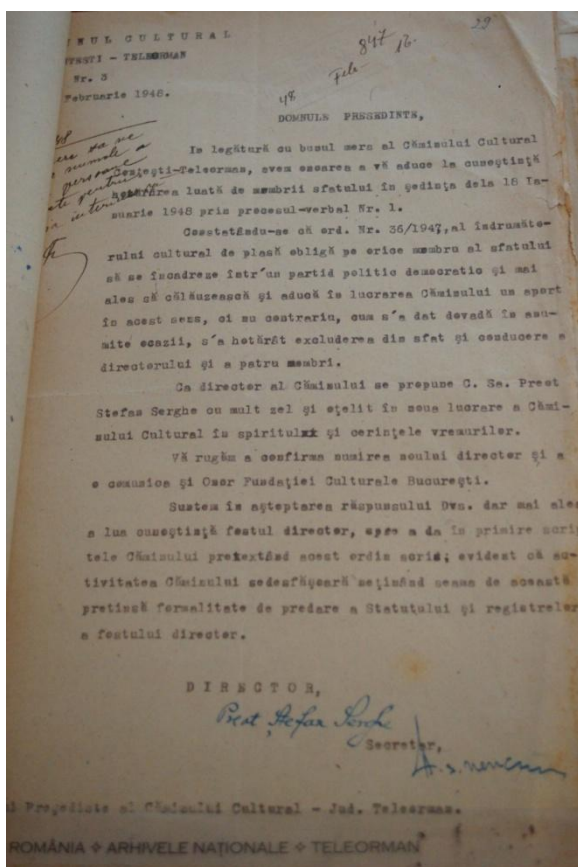
Managerul cultural Corina Răceanu spunea în 2005 într-un text² publicat în săptămânalul Observator Cultural că „analizând evoluția în timp a rolului căminului cultural vom observa că aceasta a oscilat între o totală implicare în dezvoltarea comunitară, determinând o adevărată „împlinire” a vieții spirituale a satului, ajungând mai pe urmă să fie un instrument de propagandă politică, pierzându-și menirea inițială”.

Atunci când s-au înființat majoritatea căminelor culturale din mediul rural din România – perioada 1938-1939 - rolul acestora a fost profund legat de viziunea lui Carol al II-lea de a ridica viața oamenilor de la sat, atât în plan economic, cât și sanitar, religios, moral, social și cultural. Mâna dreaptă a lui Carol al II-lea în această direcție a fost sociologul Dimitrie Gusti, a cărui viziune despre sociologia rurală a dus la formarea unei întregi școli monografice și de gândire a vieții în mediul rural. În 1938, când a debut și acțiunea de înființare a căminelor culturale în mediul rural, se adopta legea „serviciului social”, potrivit căreia toți

² http://www.observatorcultural.ro/PHOENIX-05*articleID_19843-articles_details.html (accesat 10 octombrie 2013)

Preoți și învățători. De la un mediu rural al țăranilor, la unul al muncitorilor

La Conțești, până în 1949, când căminele culturale au început să fie îndrumate către susținerea noilor idealuri socialist-comuniste ale vremurilor, direcțiunea a fost în sarcina preoților satului Anton Apostolescu și, pentru o scurtă vreme, din 1948, a preotului Ștefan Serghe. Între 1939, când putem aprecia că s-a înființat căminul din Conțești și 1943, când apare prima mărturie scrisă a lui Anton Apostolescu în calitate de director, nu știm cine a coordonat activitățile. Pare însă că a fost persoană mai refractară, întrucât Apostolescu se plânge la județ că acesta nu a predat registrele, arhiva și sigiliul. Acesta are o comunicare intensă cu județul, majoritatea documentelor care încă se păstrează în arhivele statului aparținându-i. Scrise de mână și greu descifrabile, ele se remarcă printr-un sârg și o atenție la chestiunile administrative, care sunt apreciate și de Comitetul de Cultură al județului. Nu știm motivele exacte, însă în 1948, când în toată țara se schimbă orientarea politică și ideologică ferm înspre Est și idealurile comuniste, preotul Apostolescu este înlăturat.

Imaginea 2: Comunicare cu privire la numirea preotului Ștefan Serghe în funcția de director al căminului cultural din Conțești, 1948 (sursa: Arhivele Statului Teleorman)

Sfatul popular amintește în acest sens Ordinul nr. 36/1947 al îndrumătorului cultural de plasă, care obligă orice membru al sfatului „să se încadreze într-un partid politic democratic și mai ales să călăuzească și să aducă în lucrarea Căminului un aport în acest sens și nu contrariul” (v. Imaginea 2). Cu acest argument, Apostolescu este eliberat din funcție. S-ar fi opus Apostolescu politizării activității căminului și din acest motiv a fost îndepărtat? Documentele nu ne dau suficiente indicii, însă schimbarea de conducere are loc, iar activitățile care îi urmează arată altfel decât cele de dinainte. Tipuri de activități în 1947 sunt: conferințe tip, sfaturi practice, jurnalul vorbit, producțiuni artistice, ascultare de radio; se menționează că în același an biblioteca avea 160 de volume și broșuri. În 1948 apare prima mențiune a trupei de dansuri de la Conțești, invitată să joace pe 9 iunie 1948 la Islaz, pentru a sărbători 100 de ani de la Revoluția din 1848. Într-o fișă de evidență se consemnează că în acel an căminul cultural din Conțești avea echipă corală și teatrală, dăduse o serbare cu cor, pusese în scenă piese de teatru, dansuri naționale, difuza revista Albina și avea ziar de perete.

Deși exista încă din 1939, căminul cultural suferea de multe lipsuri materiale. Se consemnează faptul că nici în 1948 nu avea un sediu, curent electric și se ia decizia de a se construi un loc și se stabilește unde va fi acesta. În acest an activitatea culturală era întreținută din 51 de cotizații ale „fiilor satului”, tot aceia care vor contribui mai apoi la construcția căminelor culturale, atât cel a cărui construcție a

apărut în urma deciziei din 1948, cât și următorul, din 1967-1974. În 1951 deducem că exista deja un loc dedicat culturii în Conțești, deoarece sunt enumerate filmele care fuseseră vizionate peste vară: *Baricada mută*, *Oameni la frontieră*, *Timpuri noi*, *Două lumi*, *Răsună valea*, *Viața în citadelă*, *Campionul boxului*, *Timur și băieții săi*, *Ultima noapte*, *Bătălia Stalingradului*, *Povestea unui om*, *Bârlogul lupilor*, *Balada Siberiei*. În această perioadă conducerea căminului este deținută pe rând de învățătorii Mihai Dragodan și Gheorghe Dobrescu, iar de la județ apare frecvent în sat domnul Traian Manga. Un rol important îl avea și Sfatul popular, care lua deciziile cu privire la conducerea căminului și din care făceau parte toți locuitorii comunei cu vârsta de peste 18 ani. În 1948 căminele culturale sunt considerate „primele instituții de împrăștiere a luminării minții în lumea muncitoare” (proces verbal al Sfatului popular la Conțești, 1 august 1948).

Spectacole, dansuri tradiționale și activități de club-bibliotecă. Toate realizate prin donațiile și contribuția oamenilor din comună

Clădirea căminului cultural care este folosit în prezent cu o destinație culturală și distractivă a fost construită la sfârșitul anilor '60 și început de anii '70. Proiectul său tehnic datează din 1967 și este un proiect tip cu o sală de 400 de locuri, fiind destinat localităților rurale cu o populație cuprinsă între 3500 și 4500 de locuitori. Așa cum se precizează în textul de arhivă, „clădirea cuprinde două funcțiuni importante: spectacole și club-bibliotecă, care au fost proiectate pentru a funcționa independent. Partea de spectacole conține hol și sala de spectacole – cinematograf, teatru dramatic, muzical și coreografic, conferințe. Partea de club cuprinde sala de cursuri, amplasată la parter, sălile de cercuri – care se află la etaj și o bibliotecă, care cuprinde sala de lectură și depozitul de cărți.”

**Imaginea 3: Basorelief de pe fațada căminului cultural Conțești
(fotografie realizată în octombrie 2013)**

Banii cu care s-a construit atât primul cămin, din 1948, cât și cel din anii '70, au provenit de la oamenii din sat, iar munca a fost tot a lor. Tot așa cum activitățile de până atunci se realizau pe baza contribuțiilor voluntare, și construcția noii clădiri li s-a datorat tot lor. Căminul cultural a aparținut de la început de drept oamenilor din sat.

În 1980, ca recunoaștere a valorii activității din comună, Comitetul Județean de Cultură a dăruit Conțeștiului un basorelief care a fost amplasat pe fațada căminului (v. Imaginea 3). Acesta reprezintă un grup de călușari, simbol al locului, comuna fiind recunoscută pentru obiceiul călușului, apreciat la nivel național în competițiile de profil, unde călușarii de Conțești se înfruntau frecvent cu cei din Scornicești, cu care-și disputau primul loc.

Despre activitatea de dansuri și în general activitatea culturală de după 1950 s-au păstrat puține date în arhivele statului, câteva fotografii de fapt. Este regretabilă pierderea arhivei, inclusiv de către organizațiile județene responsabile. Dacă pentru perioada 1953-1968 încă mai sunt speranțe că documentele care încă se află în lucru la Arhivele Statutului la Zimnicea ar mai putea arunca lumină a activității din acea perioadă, ce s-a întâmplat după 1968 pare iremediabil pierdut. Istoria ar mai putea fi recuperată doar din memoria și amintirile materiale ale oamenilor din comună.

**Imagina 4: Călușari din Conțești la Festivalul Călușului din Alexandria, 1971
(sursa: Arhivele Statului Teleorman)**

**Imagina 5: Călușari din Conțești la Festivalul Călușului din Alexandria, 1971
(sursa: Arhivele Statului Teleorman)**

De la aceștia aflăm că ansamblul de călușari era condus în 1925 de vătaful Moș Nencu Gruia, iar ulterior de vătaful Raboj Ion (Pistol) și profesorii Croitoru, Mogoș, Văituș Ion, Mustăcioara Ion. Activitatea călușarilor era organizată pe 3 categorii de vârstă: 40-60 de ani, peste 60 de ani și copiii de școală. Aceștia realizau deplasări în județ și la nivel național, participau frecvent la festivalul *Cântarea României* și la dialogurile între comune. Printre realizări se numără și locul 1 la concursul Orașelor Dunărene în 1979. Cu sprijinul Comitetului de Cultură la nivel județean s-a organizat și o formație de dansuri, pe lângă cea de călușari. Formația de dansuri avea 12 perechi, soliști vocali și o formație instrumentală, iar în sat existau 14 lăutari, dintre care unii recunoscuți, cum ar fi Petre și Marin Fieraru, Gherman Gheorghe și Costică. La un moment dat a existat și o formație cu 30 de cavaliști și țiterași, condusă de dirijorul Marian Albu. În 1982 Comitetul de Cultură a hotărât ca trupele de călușari Bragadiru și Conțești să se unească, ceea ce a însemnat un ansamblu de 70 de călușari pe scenă. Tot în 1982 funcția de director de cămin cultural a trecut în sarcina responsabilului cu propaganda.

Tot de la oameni aflăm că în căminul cultural nou construit înainte de 1989 își găseau locul o bibliotecă a comunei cu sală de lectură, cu un fond de carte de 6000 de volume și un bibliotecar cu normă întreagă. În cămin mai exista un cor, se jucau și șah, tenis de masă, exista o sală de repetiții, de întâlniri cu personalități și diverși specialiști (medici, agricultori), care educau populația pe teme de specialitate. De-a lungul timpului căminul a găzduit etape ale concursului *Cântarea României*, dar și spectacole de circ, teatru și muzică susținute de artiști renumiți (Amza Pellea, Jean Constantin, Gabi Luncă, Maria Cârnecki, Maria Ciobanu, Ion Dolănescu).

Participarea cetățenilor comunei la activitatea artistică înainte de 1989 nu era remunerată, dar existau o serie de beneficii. Instrumentiștii și dansatorii de pildă primeau de la CAP norme care se transformau în bani, deoarece existau fonduri de la buget pentru obiective social-culturale. Se luau cam 400 de lei la un salariu de 1500 de lei, mai primeau lemne de foc, li se schimba o butelie gratuit. Pentru intelectuali și personalul administrativ era obligatorie munca culturală. Erau și două sau trei repetiții pe seară, iar oamenii mergeau ziua la câmp și seara la repetiții. Dacă până în 1984 conducerea căminului a fost considerată mai degrabă o chestiune socială, educațională și culturală, după 1984 atribuțiile au trecut în sarcina secretarului cu probleme de propagandă din comună, fapt care este perceput drept una dintre cauzele deteriorării situației, datorită nepriceperii și subjugării ideologice profunde a activității desfășurate.

Clădirea căminului a fost construită cu materiale de lucru modeste iar în 1985 a fost nevoie să i se construiască un acoperiș din țiglă, care a rezistat aproape 8 ani. După 1989 nu s-a mai investit în căminul cultural. Până în 1996 a funcționat un bar în clădire, iar ulterior s-au mai desfășurat repetiții ale ansamblului de dansuri și diverse evenimente artistice. În prezent la etaj este depozitat fondul de carte, care se află acum în administrarea școlii din Conțești. Până în 2012 a fost angajată o bibliotecară cu jumătate de normă.

Un loc prietenos, unde educația este dublată de alternative de petrecere a timpului liber pentru tineri și numai

Din februarie 2013 activitatea de dansuri populare a fost reluată la inițiativa directorului școlii Berceanu George, cu participarea maestrului coregraf Ion Boboc, originar din Bragadiru, care este legat de Conțești printr-o perioadă de formare în dansuri tradiționale în tinerețe.

Cu sprijinul primăriei și al școlii, copiii din localitate, fără niciun alt criteriu de selecție decât dorința de participare și constanța,

sunt implicați gratuit în repetiții și spectacole pe care le dau cu diverse ocazii în comună și în alte localități. În prezent ansamblul are 60 de copii-artiști și este unul dintre cele mai mari ansambluri de dansuri tradiționale de copii amatori. Repertoriul este de cele mai multe ori cel specific zonei, incluzând fără discriminare dansuri țigănești, la care toată lumea participă.

Dintre beneficiile activității, cea mai importantă pare a fi aceea de a implica tinerii și copiii într-o activitate constructivă, benefică lor atât fizic (mișcarea este bună pentru sănătate), cât și personal (disciplină, noi abilități) și comunitar (incluziune, comunicare mai bună între copii). Dorința de a păstra vie o tradiție a locului este de asemenea foarte importantă, dar este filtrată de nevoia de a îngriji în primul rând oportunitățile pentru dezvoltarea copiilor și tinerilor din localitate.

Din discuțiile avute a rezultat clar că activitatea căminului cultural trebuie să fie în primul rând o ocazie pentru tinerii și copiii din comună de a-și ocupa timpul liber cu activități care să îi ajute să se dezvolte și să le crească șansele pentru o viață mai bună. În loc de a merge doar la barul din comună sau de a ieși la plimbare pe ulițe sau la pescuit, aceștia ar putea să înceapă să se implice în diverse activități artistice sau să se întâlnească pentru a discuta cărți împrumutate de la bibliotecă în cadrul unor seri tematice. Unii consideră că acest cămin cultural ar trebui să aibă în continuare o funcție educațională bine marcată, prin organizarea, de pildă, a unor întâlniri cu specialiști care să prezinte date interesante și informații utile potrivit meseriei lor. Cu toții însă recunosc dificultatea de a atrage tinerii și copiii către acest gen de activități, în condițiile în care televizorul și calculatorul reprezintă distracțiile favorite pentru timpul liber în prezent și principalele surse de informare.

Imaginea 6: Copiii de la Conțești în vizită la Muzeul Satului în vara 2013
(foto: Mihai Iacob)

Jocuri pe calculator și tv în prezent, dar mai mult sport și activități artistice participative în viitor

Parte a analizei a fost și consultarea copiilor și tinerilor din localitate despre viitoarea activitate culturală, în principal în legătură cu ceea ce s-ar putea întâmpla la căminul cultural, dar nu numai. Au fost consultați aproximativ 50 de copii, cu vârste cuprinse între 9 și 14 ani. S-a lucrat pe 3 grupe, în școală, alături de profesori sau învățători. Cei mici au discutat în grupuri, au desenat împreună și apoi au prezentat o imagine ideală a căminului cultural iar cei mari au fost încurajați să discute și să prezinte cum își petrec în prezent timpul liber și cum ar dori să și-l petreacă în viitor.

Imaginea 7: Copii din Conțești din clasa a III-a la consultarea despre viitorul căminului cultural din localitate (foto: Raluca Pop)

Cei de 9-10 ani au desenat mult circ – clovni, magicieni, asistente de magicieni, animale sălbatice -, dar și spectacole și dansuri populare. Opțiunea pentru circ pare să fi fost foarte mult influențată de prezența unor spectacole de circ în ultima vreme în comuna Conțești, la care cei mici au participat și s-au simțit foarte bine. Cei mai mari, de 11-12 ani, au vorbit foarte mult despre fotbal, televizor, filme și jocuri de calculator ca activități principale de petrecere a timpului liber în prezent, iar cei de 14 ani, în ultima clasă de gimnaziu, au avut relativ

aceleași preocupări. Diferența majoră dintre aceste ultime două grupe de vârstă s-a văzut atunci când am discutat despre dorințele pentru viitor. Dacă cei de 11-12 ani, își doreau de pildă un cămin cultural renovat și decorat, unde să poată dansa, cânta și mai multe îmbunătățiri pentru practicarea sporturilor (fotbal, handbal), cei de clasa a VIII-a au dat mai multe semne de concentrare pe activități lucrative, care trădează o maturizare rapidă și o confruntare cu realitatea vieții de adult. Aceștia din urmă au vorbit despre alegerea unei meserii, despre nevoia de a întemeia o familie, de a-și găsi un loc de lucru.

Opțiunile generale ale copiilor și tinerilor din Conțești pentru activități culturale și creative par a fi însă în zona sportului și a infrastructurii necesare pentru acesta (teren de sport, organizare de competiții), a artelor spectacolului și a lecturii. Marea majoritate a copiilor doresc să se implice, mai degrabă decât să asiste la evenimente culturale, deși există voci care au exprimat dorința de a cunoaște artiști din alte localități și alte persoane cu care să realizeze activități culturale sau educaționale (de pildă, să discute împreună cărțile citite). Cu toate că mai mult de jumătate dintre copiii de 11-14 ani au menționat televizorul și jocurile pe calculator drept activitate de petrecere a timpului liber în prezent, doar 2 copii au vorbit despre acestea în viitor, ca dorințe de petrecere a timpului liber.

Căminul cultural reabilitat și implicarea unor lideri locali, de toate vârstele, pentru activarea locului

Conțeștiul are un extraordinar atu pentru dezvoltare prin cultură, și anume prezența unor persoane active, lideri locali în poziții cheie pentru comună, care înțeleg și doresc să se implice în proiecte care au arta și cultura în centru. Valorile de patrimoniu și istoria culturală a locului nu au un viitor în lipsa unor astfel de persoane, care plecând de la binele oamenilor, în special tinerilor, se orientează către cultură drept un mijloc pentru creșterea calității vieții locuitorilor și dezvoltarea personală a copiilor și tinerilor. Acești oameni, precum și toți locuitorii comunei, au însă nevoie de un spațiu potrivit pentru a realiza activitățile. Căminul cultural este în acest moment în paragină și un potențial pericol pentru cei care se plimbă în jurul său. Tavanul prin care plouă, ferestrele fără geam, prin care intră și ies porumbei care apoi își fac cuib în tavanul fals din interior, țigla de pe acoperiș care cade, spații anexe de neutilizat și niciun fel de încălzire pe timp de iarnă, fac urgentă reabilitarea căminului.

Primăria Conțești a depus un proiect de reabilitare completă a căminului la Compania Națională de Investiții - Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, proiect care a fost aprobat încă din 2011, așteptând direcționarea de fonduri. Licitația pentru achiziția publică trebuie să fie realizată de același minister, primăria fiind în acest moment neputincioasă, așteptând fondurile care încă întârzie să vină. O nouă cerere de propuneri a fost organizată în acest an, cu termen limită 22 octombrie 2013. Sunt șanse ca în următoarea perioadă să se demareze procedurile, însă, ca întotdeauna, nimic nu este sigur cu privire la datele când munca chiar va începe și mai ales când se va finaliza. Până atunci, copiii repetă săptămânal cu pasiune, într-un spațiu impropriu, dar cu dorința de a realiza ceva frumos și semnificativ.

Recomandări pentru o activitate viitoare

1. Reabilitarea căminului cultural în cel mai scurt timp, pentru a reduce riscul de accidentări și de îmbolnăviri ale copiilor. De asemenea, un nou cămin cultural ar permite invitarea și organizarea de spectacole unde publicul și artiștii să aibă un grad de confort mai mare, sprijinind calitatea actului artistic. Așa cum au menționat mai multe persoane din localitate, un cămin cultural reabilitat ar permite inclusiv închirierea spațiului pentru evenimente distractive, venituri care ar putea susține activitatea culturală a căminului.

2. Profesionalizarea activității referentului cultural din localitate. Conform Clasificării Ocupațiilor din România, „ocupația de referent de specialitate așezământ cultural este practică de persoanele care lucrează în instituții publice de cultură ce desfășoară activități în domeniul educației permanente, organizate în afara sistemului național de învățământ formal, având drept scop păstrarea și promovarea culturii tradiționale”. Această persoană ar fi responsabilă de coordonarea programelor cultural-artistice și de educație permanentă ale căminului cultural, într-un dialog constant cu cetățenii comunei. De asemenea, ar putea intra în contact cu alți referenți culturali din alte localități, pentru stabilirea de parteneriate și derularea de proiecte comune. Un astfel de parteneriat poate fi realizat cu comuna Ceptura, din județul Prahova, al cărei reprezentant, doamna Aida Dobre, a participat la prezentarea analizei pe 15 noiembrie 2013 la Conțești.

3. Încurajarea tinerilor de a administra un spațiu de jocuri, întâlniri și discuții. Astfel de inițiative se desfășoară cu succes în alte localități din mediul rural, cum este situația comunei Izvoarele din județul Prahova unde, cu sprijinul Asociației Curba de Cultură, tineri se ocupă de activarea și dezvoltare unui spațiu recreativ și de educație pentru cei din localitate.

4. Sprijinirea activităților bazate pe dialog intergenerațional, care se bazează pe transmiterea de experiențe de la vârstnici la copii și tineri, și invers. Populația Conțeștiului este îmbătrânită comparativ cu mediul rural din restul țării iar numărul copiilor sub 14 ani este și el mai mic. Este nevoie ca aceste două categorii de vârstă să comunice iar comunitatea să le creeze contexte de comunicare, în care fiecare să ofere celuilalt ocazii pentru o viață mai bună. De asemenea, transmiterea informațiilor pe care le dețin bătrânii despre istoria trăită, despre localitate și despre cum era viața când ei erau în putere, dar și despre meseria pe care au practicat-o, sunt lucruri care sprijină construcția unei comunități. Copiii pot, la rândul lor, să își inițieze bunicii, de pildă, să folosească calculatorul, să le prezinte inovații tehnologice cu care ei sunt familiarizați și pe care cei în vârstă nu le cunosc poate sau nu le înțeleg.

5. Atragerea unor organizații culturale, publice sau ONG, pentru a desfășura activități în localitate, alături de copii sau cu și pentru adulți. În mediul rural activează în general mai puține organizații neguvernamentale decât la oraș, iar oportunitățile de voluntariat și de implicare în activități pentru comunitate în mod organizat sunt mai limitate pentru locuitorii satelor și comunelor. Instituțiile publice de cultură, cu bugetul redus, ajung rar să desfășoare activități în mediul rural, să prezinte spectacole sau expoziții, să realizeze proiecte participative. Există însă ocazii pentru ca activitatea culturală din Conțești să profite de aceste inițiative, iar acestea pot apărea dacă instituții precum școala din Conțești sau referentul cultural trimit propuneri de parteneriat sau participă la întâlniri unde ar prezenta care este direcția locală de dezvoltare prin cultură. Nu în ultimul rând, aceste parteneriate pentru dezvoltare pot fi sprijinite activ de către primăria comunei, prin atragerea de fonduri dedicate acestor colaborări, dar și de școală, prin valorificarea oportunităților de finanțare europene și naționale.

6. Expunerea cetățenilor din Conțești la arta contemporană, nu doar cea tradițională, cu scop educațional și de acumulare critică de capital cultural. Patrimoniul cultural trebuie să se afle într-un continuu dialog cu prezentul, pentru a se propune și a-și renegocia constant locul și sensul pentru generațiile actuale. Artă contemporană își asumă o astfel de constantă rediscuție a valorilor patrimoniale și, în plus, reprezintă o ocazie pentru comunicarea impulsurilor creative ancorate în prezent și o distanțare critică asupra trecutului. Copiii și tinerii trebuie să fie încurajați și să li se ofere accesul la artă de acum, din spațiul imediat, din regiune, din alte părți ale țării și din restul lumii. Acest fapt le va facilita o mai bună înțelegere a lumii în care trăim și le va crește șansele unei adaptări cu succes în lumea mobilă și globalizată în care trăim în secolul XXI.

7. Dezvoltarea de activități culturale participative, care să implice cât mai mult copiii și tineri, care își doresc doar secundar să fie spectatori. Așa cum a arătat și consultarea copiilor din Conțești, majoritatea își doresc să participe, nu să asiste la manifestări artistice. Implicarea trebuie să fie cheia oricărui program care se dezvoltă pentru această comunitate și grupă de vârstă, pentru a-i atrage către activitățile culturale și a-i dezvolta ca public de artă în viitor. Nu în ultimul rând, valențele pedagogice și educaționale ale prezenței culturii în viața elevilor trebuie luate în considerare, printr-o integrare strategică a culturii în educație.

8. Recuperea istoriei vieții culturale din localitate cu participarea celor din comună. Arhivele oficiale păstrează puține urme ale activității căminului cultural din localitate înainte de 1989 iar acest lucru face dificilă crearea unei povești semnificative a vieții comunei, care are nevoie de trecut pentru a se cunoaște și a se înțelege. Cu sprijinul școlii din Conțești se pot demara inițiative de colectare de povești și de mărturii materiale legate de această activitate de la cei din sat (fotografii, diplome etc). Se pot organiza expoziții de fotografii și întâlniri ale comunității în care cele strânse să fie povestite și informațiile confruntate, piese de teatru pe teme de istorie a comunității și altele.

Asociația MetruCub – resurse pentru cultură

Web: www.m3culture.ro, E-mail: contact@m3culture.ro

Mobil: +40 744.399.767

Adresă de corespondență: CP 44-110, Cod poștal 042350, București, România

Centrul pentru Educație și Formare „Sintagma”

Web: www.centrulsintagma.ro, E-mail: contact@centrulsintagma.ro,

Mobil: +40 745.097.595

Adresă de corespondență: Bld. Gării nr. 1, bl. 2, sc. B, ap. 11, Brașov, România